

Bilaga O8

Rapport

”Sommar i Tanto” 2023

"Sommar i Tanto" 2023

Statusrapport 3

Bakgrund

"Sommar i Tanto" är ett projekt som drivs av Södermalms stadsdelsförvaltning i nära samarbete med polisen. Effektmålet är att västra Södermalm inte längre ska klassas som en öppen drogscen från och med 1 januari 2025. Det är ett långsiktigt arbete och projektet syftar till att öka tryggheten samt minska förekomsten av narkotikamissbruk och drogförsäljning på västra Södermalm. Projektet syftar också till att enskilda i behov av stöd och vård ska få tillgång till det. Våren och sommar 2023 var fokus att påbörja aktivering av Tanto genom tydlig närvaro av förvaltningen och erbjuda aktiviteter som lockar besökare till parken. Södermalms stadsdelsnämnd har fattat beslut om en fortsättning av arbetet under 2024.

Denna rapport är förvaltningens tredje rapport projektet till nämnden och ska ses som en del utvärdering. Utvärderingens huvudsyfte är vidareutveckling av arbetssätt och prioriteringar inför det fortsatta arbetet 2024.

Allmänt

"Sommar i Tanto" har löpt enligt plan under 2023 och arbetet har skett i tät samverkan med Södermalmspolisen samt andra aktörer och föreningar. Projektet innefattar fyra delar:

- Samverkan med berörda aktörer i närområdet kring lägesbilden.
- Socialt uppsökande arbete.
- Åtgärder i stadsmiljön.
- Sommaraktiviteter och kulturevenemang.

"Sommar i Tanto" har haft en intern styrgrupp som leder stadsdelens arbete medan den externa styrgruppen har fokus på helheten. I den externa styrgruppen ingår förvaltningen och polisen.

Sedan juni 2023 ingår också regionen för att stärka samarbetet så att fler personer med missbruk ska få stöd.

Tidig vår 2023 genomfördes ett antal dialogmöten tillsammans med intressenter från området som komplement till möten inom ramen för effektiv samverkan Hornstull. Dialog har genomförts med boende i området, koloniträdgårdsföreningar, odlarförening, båtklubbar, minigolfen, näringsidkare samt fastighetsägare inklusive ett antal bostadsrättsföreningar. Syftet var att samla en bredare lägesbild och att diskutera förslag på åtgärder.

Uppsökande arbete

Socialarbetare från Södermalms stadsdelsförvaltning har arbetat uppsökande på vardagar mellan klockan 13.00 och 18.00 på västra Södermalm från april till september. Socialförvaltningens uppsökare har kompletterat på kvällar och helger och gett förvaltningens medarbetare fortbildning i uppsökande arbete. Vidare har regionen ordnat utbildning där de berättat om sitt uppdrag och de vårdinsatser som erbjuds. Syftet med det uppsökande arbetet är att länka personer som vistas i området med beroendeproblematik i kombination med psykisk ohälsa till vård alternativt socialtjänst så att de kan få stöd. Att enskilda får stöd och vård förbättrar tryggheten för de som bor och vistas i området.

Framgångsrikt uppsökande arbete kräver tid då många personer undviker kontakt med myndigheter. Arbetet inom ”Sommar i Tanto” har hittills pågått under drygt fem månader vilket är en relativt kort tid i sammanhanget. Under denna tid har några överdoser avvärijts och ambulans tillkallats. Det har gett en god bild över individer med beroendeproblematik som vistas regelbundet på området och som i många fall är socialt marginaliserade.

Södermalms socialarbetare har haft 357 kontakttillfällen med personer som vistas på västra Södermalm, 83 procent var män.¹ Förvaltningen dokumenterar inte namn på personerna vilket innebär att flera kontakttillfällen kan ha varit med samma person. Ungefär tio personer har länkats till ordinarie socialtjänst.

Inom projektet har det varit få kontakter med individer under 18 år och minderåriga verkar inte söka sig till de äldre personer som vistas mycket i området.

Det saknas en heltäckande och samstämmig bild av om personer som vistas i området är aktuella för insatser inom vårdinrättningar såsom sprututbytet, LARO-mottagning eller stödinsatser som

staden, Frälsningsarmén och Stadsmissionen erbjuder.² Det är angeläget att få en helhetsbild för framtida bredare samarbete med aktörer runt Mariatorget och ska tas fram inom ramen för projektet.

Aktiviteter

Genom ”Sommar i Tanto” har det funnits platsaktivering mellan den 5 juni och 25 augusti 2023. Det har varit bemannat mellan klockan 11.00 och 21.00 på måndag till lördag och mellan klockan 11.00 och 18.00 på söndagar. Aktiveringen har till stor del fokuserats runt en så kallad evenemangsyta.

Evenemangsytan visas ovan

En kontorscontainer, en scen och sittmöbler har ställts ut för att locka människor att stanna i parken. Vidare har ett brett utbud av aktiviteter som Open stage, träning, livemusik, allsång, yoga, prova på cirkus har erbjudits kostnadsfritt. Ett program med 72 aktiviteter

av varierande genrer togs fram varav 68 genomfördes. Inställda aktiviteter berodde i samtliga fall på vädret. Bland aktiviteterna var det flera som var återkommande och totalt genomfördes 14 olika typer av aktiviteter. Se diagram nedan för en översikt.

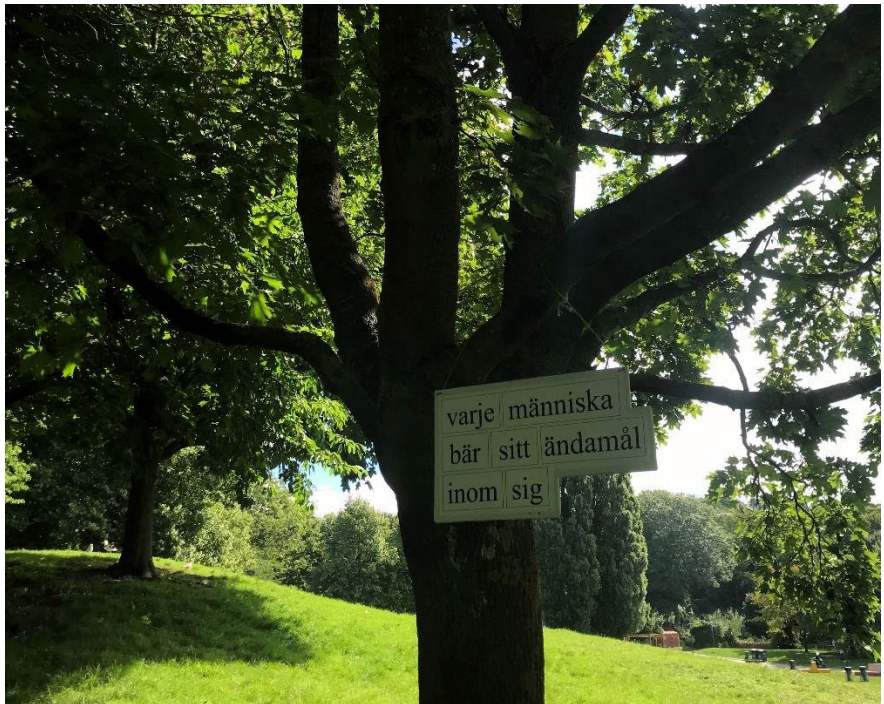
Besöksstatistik visar att cykelkök, prova-på-cirkus, livemusik och yoga var särskilt populära aktiviteter men alla aktiviteter har lockade deltagare. Till utomhusbio kom cirka 4000 personer.

”Sommar i Tanto” hade en tillhörande spelstation där det fanns möjlighet att låna spel kostnadsfritt när platsen var bemannad. Bland spelen fanns kubb, steggolf, fussballbord, volleyboll, fotboll, styltor, rockring med mera. Syftet var att uppmuntra besökare att uppehålla sig längre på platsen. I snitt 100 spel i veckan lånades ut gratis och detta var mycket uppskattat av besökare.

Under arbetets gång på plats i Tantolunden identifierades gångvägen bakom “pulkabacken” som extra utsatt. För att aktivera denna del av parken och främja flödet av förbipasserande uppkom idén om "Demokratistråket". Det bestod av flera kända och andra mindre kända citat hämtade från ett verk utanför Uppsala stadshus. Med konstnärens godkännande gjordes en variant på verket av mer temporär karaktär. Demokratistråket pågick mellan 14 augusti och 2 september 2023. Ingen mätning har gjorts kring hur flödet påverkats av ”Demokratistråket”.

Demokratistråket sattes upp längs den rödmarkerade gångvägen

För att marknadsföra ”Sommar i Tanto” lades aktiviteter in i stadens webbkalendarium och en reklamkampanj genomfördes på stadens digitala stadsinformationstavlor på Södermalm (så kallade Clear Channel-tavlor) en vecka i juni. Vidare annonserade projektet i lokaltidningen Mitt i Södermalm i juni. Vidare har information om aktiviteter lagts upp på förvaltningens sociala medier, Facebook och Instagram och P4 sände ett inslag med representanter för projektet den 6 juli 2023.

Det har varit mycket positivt att besökare under en stor del av dygnet haft möjlighet att ställa frågor till representanter från stadsdelsförvaltningen. I enkätundersökningen ”Trygghet och trivsel i Tantolunden” som pågick under sommaren 2023 framkom

att närvaron och tillgängligheten varit uppskattad. Samarbetet med polisen har också främjats genom hög närvaro och platsansvariga har kunnat rapportera om pågående aktivitet i parken som polisen bör känna till.

Föreningen ”Odlar ihop” var under 2023 en viktig samarbetspart. De tog del av föreningsstödet som projektet tilldelats medel för. Under sommaren samarbetade förvaltningen och ”Odlar ihop” kring fem ferieungdomar som hjälpte till med odling och upprustning av Odlar ihops område. Föreningen genomförde även workshops som marknadsfördes via ”Sommar i Tanto” program.

Lägesbild

För att dela information, kartlägga situationen och skapa en gemensam lägesbild för ”Sommar i Tanto” höll polis och uppsökare utsättningsmöten, klockan 14.00 i den kontorscontainer som ställts upp i Tantolunden.

Polisen vid evenemangsytan efter den dagliga utsättningen tillsammans med andra samverkansaktörer.

”Sommar i Tanto” har inneburit vissa förflyttningseffekter. Alkoholförbudet i Tantolunden har medfört att delar ur målgruppen befann sig i Högalidsparken och på Hornsbruksgatan för att klockan 14.00 gå ner till Tantolunden. Viss förflyttning till området Liljeholmen/Västberga samt mot Medborgarplatsen har också skett.

Den ökade närvaron av poliser och socialarbetare har inneburit ökade friktionsytor med målgruppen vilket var särskilt tydligt under våren. Dessa effekter har avtog under projektets gång och det har varit ett fåtal personer som orsakar en stor del av ordningsstörningarna. Polisen har i samverkan med Kriminalvården delgivit två personer beslut om vistelseförbud inom området västra Södermalm. Utöver detta har några personer vistelseförbud för hela

Södermalm vilket till viss del påverkar lägesbilden på västra Södermalm. Regelbunden uppdatering och kontakt med Frivården har genomförts. Polisens statistik visar att händelser så som ordningsstörning på grund av hög berusning och brott mot knivlagen minskat medan narkotikabrott samt tillgreppsbrott, stöld och skadegörelse har ökat.³

Polisen har anmält oro för en handfull individer där LVM-anmälningar upprättats.⁴ Informationen i övrigt är kring individer som omhändertagits många gånger enligt LOB och där polisen bedömt att det finns ett vårdbehov.⁵ Förvaltningen har förmedlat orosanmälningar till berörda stadsdelar, kommuner och andra huvudmän. Det pågår en dialog med regionen kring hur samverkan kring personer som är ofta förekommande hos olika vårdgivare, ofta inom socialtjänst, psykiatri och beroendevård kan utvecklas. Detta är viktigt för att nå enskilda och gemensamt erbjuda dem en sammanhållen vård.

Bland grupperna som vistas på Södermalm finns ett flertal personer som har någon form av uppehållsrätt i Sverige men som saknar koppling till arbetsmarknaden, myndigheterna för stöd inom det sociala skydds nätet eller migrationsprocesser.

Åtgärder inom stadsmiljö

Förvaltningen sökte och fick medel för trygghetsskapande investeringar i samband med tertial 1 2023. I syfte att motverka olovlig fordonstrafik och förbättra den tryggheten vid Tantotoppen placerades tillfälliga blomurnor ut under sommaren och trafikskyltningen längs med Tantolundsvägen kompletterades med information att vändplanen är avstängd för trafik. Då tidigare vägbom återkommande vandaliserats monterades en ny kraftfullare vägbom vid platsen, detta i samverkan med trafikkontoret (se bilaga 1).

Ny belysning kom på plats mellan Liljeholmsbron och den öppna väggen för gatukonst i Drakenbergsparken under hösten 2023 i samverkan med trafikkontoret.

En fördjupad utredning för att undersöka möjligheten att utöka det befintliga strandbadet i Tantolunden öster ut pågår.

Förvaltningen har haft en nära dialog med odlarföreningen ”Odlar ihop” som bedriver verksamhet intill Drakenbergsparken och har bistått dem genom att till exempel förslå bort skräp och placera ut

³ Klotter är inte inräknat i skadegörelse

⁴ Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)

⁵ Lag om omhändertagande av berusade personer m.m. (LOB)

odlingslådor. Förvaltningen har även bistått med att koppla in vatten, planteringsjord och flis.

Tillfällig kameraövervakning i Tantolunden samt delar av Hornstull och Hornsbruksgatan/Varvsgatan har tagits i drift i brottsförebyggande och brottsutredande syfte efter beslut av polisen.

Sammanfattande resultat 2023

Det har genomförts ett antal mätningar för att över tid kunna påvisa resultat av satsningen på ”Sommar i Tanto”. Det inkluderar följande:

- Enkät - trygghet och trivsel i Tanto - besökare under sommaren
- Enkät - Trygghet och trivsel i Tanto våren 2023 boende, föreningar och andra aktörer i närområdet
- Enkät - Trygghet och trivsel hösten 2023 boende, föreningar och andra aktörer i närområdet
- Fördjupad trygghetsmätning - boende västra Södermalm (görs årligen från 2023)

Besökare under sommaren 2023

Resultatet för enkäten för besökare under sommaren ska ses som en nollbasmätning för att kunna se hur parken uppfattas av besökare och för att få en bild över vilka som vistas i parken under sommarhalvåret. Enkäten har besvarats av cirka 300 personer med en ganska jämn könsfördelning. Den kommer att följas upp med en ny enkät under sommaren 2024 för att se utvecklingen över tid.

Resultatet av enkäten till besökare i parken finns i bilaga 2. Sammanfattningsvis visar enkätsvar följande:

- Av de som svarat på enkäten bor merparten i närheten av parken (42 procent) eller i annan del av Stockholm (31 procent).
- 47 procent tycker att det stämmer ganska bra att Tanto är en trivsam plats, 11 procent respektive 2,5 procent tycker det stämmer ganska dåligt eller inte alls att Tanto är en trivsam plats.
- 47 procent uppfattar att Tantolunden är tryggt på dagen och 15 procent uppfattar det som ganska otryggt på dagen.
- 29 procent uppfattar Tantolunden som ganska otryggt på kvällen och 19,7 procent uppfattar det som tryggt kvällstid.
- Otryggheten såväl dagtid som kvällstid handlar främst om problem med missbruk, narkotikahandel som sker öppet och oro att utsättas för brott.

Uppföljning bland boende, föreningar och andra aktörer våren 2023 och hösten 2023

Boende, föreningar och andra aktörer i närområden till Tanto har haft möjlighet i samband med dialogmöten att skatta sin upplevelse av närområdet med fokus på parkområdet. Svarsfrekvens är något lägre i höstas jämfört med antal svarande i våras. Svaren visar på en försiktig positiv utveckling i området som kan kopplas till de olika insatserna i området. Enkät svar i sin helhet finns i bilaga 3.

Trygghet och trivsel i Tanto våren 2023, 84 personer	Trygghet och trivsel uppföljning hösten 2023, 51 personer
<ul style="list-style-type: none">• 35 % tycker att det inte stämmer alls eller ganska dåligt att Tanto är en trivsamt plats• 55 % tycker att det stämmer ganska bra eller helt att Tanto är en trivsamt plats• 48 % tycker att det inte stämmer alls eller ganska dåligt att Tanto är en hel och ren plats 37 % tycker att det stämmer ganska bra att Tanto är en hel och ren plats• 30 % tycker att det är mycket otryggt på dagen• 35 % tycker det är tryggt eller mycket tryggt på dagen• 70 % tycker det är otryggt eller mycket otryggt på kvällen• 5 % tycker att det är tryggt på kvällen, ingen tycker det är mycket tryggt	<ul style="list-style-type: none">• 23 % tycker att det inte stämmer alls eller ganska dåligt att Tanto är en trivsamt plats• 65 % tycker att det stämmer ganska bra eller stämmer helt att Tanto är en trivsamt plats• 35 % tycker att det stämmer ganska dåligt eller inte alls att Tanto är en hel och ren plats,• 51 % tycker att det stämmer ganska bra att Tanto är en hel och ren plats• 14 % Tycker att det är mycket otryggt och otryggt på dagen• 62 % Tryggt och mycket tryggt på dagen• 54 % Mycket otryggt eller otryggt på kvällen• 14 % Tycker att det är mycket tryggt eller tryggt

Uppföljning ska genomföras under 2024 för att följa utvecklingen över tid.

En bredare fördjupning av trygghetsmätningen har gjorts under våren 2023 med fokus på de olika prioriterade områdena på Södermalm. Enkäten har besvarats av boende i området. Ett av områdena är västra Södermalm. Resultatet av mätningen har tidigare redovisats till nämnden vid sammanträdet den 21 november 2023, dnr 2023/977. Mätningen kommer att ske igen under våren 2024 för att följa utvecklingen i området över tid.

Slutsatser

En viktig del i att uppnå effektmålet att västra Södermalm inte klassas som en öppen drogscen är att öka den sociala kontrollen på platsen. ”Sommar i Tanto” och annan platsaktivering behöver

fortsätta att utvecklas under 2024. Stadsdelsförvaltningen behöver fortsatt ha en hög närvaro på platsen men även vidga fokus från att stadsdelen själva ska genomföra samtliga aktiviteter till att utforska hur staden kan skapa bättre förutsättningar för externa aktörer att nyttja Tantolunden som evenemangsplats. Det handlar om att tillgängliggöra Tantolunden i allt från att marknadsföra evenemangsplatsen till att se över markhyra, fordonspolicy, ertillgång, faciliteter med mera. För detta behövs förvaltningsövergripande samsyn och strategi mellan trafikkontoret, kulturförvaltningen och Södermalms stadsdelsförvaltning.

Ett omfattande arbete har genomförts, både strategiskt och operativt inom projektet. Förvaltningen ska fortsätta att utveckla samtliga delområden som har ingått i projektet. Efter ett första år av att göra "Sommar i Tanto" i samverkan med Polisen finns goda förutsättningar för att utveckla samarbetet och bli än mer effektiva tillsammans i arbetet för ett trevligare och tryggare Tantolunden.

Bilagor

1. Väg bom i samverkan med trafikkontoret
2. Enkät svar sommar besökare Tanto 2023
3. Enkät svar vår och höst besökare Tanto 2023